

Cả DN, ngân hàng đều khát vốn

Theo báo cáo tại buổi tọa đàm, hiện nay, trần lãi suất huy động vốn mà Ngân hàng Nhà nước quy định đối với các ngân hàng thương mại (NHTM) là 14% và lãi suất cho vay trong lĩnh vực sản xuất kinh doanh giao động trong khoảng 17-18%. Tuy nhiên, thực tế một số NHTM đã phá rào, tự động nâng mức lãi suất huy động lên từ 15-19%, tùy vào thời điểm và số lượng tiền gửi. Việc huy động vốn với lãi suất vượt mức trần quy định, đồng nghĩa với lãi suất cho vay cũng sẽ được nâng lên từ 20-22%/năm. Một số ngân hàng còn tự đặt ra nhiều loại phí, khiến mức lãi suất thật các DNNVV phải vay lên tới 27%. Điều này đã ảnh hưởng rất lớn đến các DN thực sự cần vay vốn để sản xuất kinh doanh. Bởi với mức lãi suất cao như thế, ít DN nào dám vay để đầu tư.

Nhận định về vấn đề lãi suất vay quá cao, TS. Nguyễn Thị Mùi, Hiệu trưởng trường Đào tạo nhân lực Viettinbank cho biết, cũng giống như các DN, trên dưới 90% nguồn vốn của các tổ chức tín dụng là phải đi vay từ các tổ chức kinh tế, các đoàn thể trong xã hội. Thời gian vừa qua, tiền gửi của DN giảm hơn 19%. Tính riêng trong một tháng gần đây, có ngân hàng lượng tiền huy động đã giảm tới hơn 5%. Do vậy, một số ngân hàng đã tổ chức nhiều chương trình khuyến mãi, tặng quà với mức tiền gửi cao hơn, dẫn đến cuộc đua ngầm về tăng lãi suất.

Ở góc độ DN, ông Đoàn Trọng Lý - Chủ tịch HĐQT, Giám đốc CTCP Chăn nuôi chế biến và xuất nhập khẩu (Aprocimex) cho biết, trong năm qua, giá cả có sự biến động rất lớn đã làm cho không ít các DN trong nước dè chừng, không dám mạnh dạn đầu tư cho sản xuất kinh doanh. Trong lĩnh vực sản xuất thức ăn chăn nuôi, các chi phí đầu vào cho sản xuất như nguyên vật liệu, vận tải... đều

DN tìm vốn ở đâu khi lãi suất ngân hàng tăng cao?

DN hiện nay đang thiếu vốn, tuy nhiên với mức lãi suất cho vay trong lĩnh vực sản xuất kinh doanh bị một số ngân hàng đẩy lên 22%/năm, cộng thêm các loại phí do các ngân hàng tự đặt ra, khiến lãi suất thực lên tới 27%/năm, thì khó có DN nào dám mạo hiểm. Đó là nhận định chung của các đại biểu tham dự buổi tọa đàm “Giải pháp vốn cho DN” do VCCI tổ chức ngày 10/5/2011.

Trung Kiên

tăng cao, khiến DN rất chật vật, khó khăn khi không tìm được nguồn vốn vay.

Tìm nguồn ngoài ngân hàng

Tại hội thảo, các chuyên gia đã phân tích, tìm các giải pháp huy động vốn thay thế cho hình thức vay vốn ngân hàng truyền thống. Theo TS. Vũ Tiến Lộc-Chủ tịch VCCI, mặc dù lãi suất cao nhưng cũng phải là DN lớn, có thương hiệu, uy tín mới đáp ứng được các yêu cầu cho vay. Theo điều tra mới đây của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, chỉ có 1/3 DNNVV có khả năng tiếp cận nguồn vốn ngân hàng, 1/3 khó tiếp cận và 1/3 không thể tiếp cận được, do đó, DN cần tận dụng các kênh huy động vốn khác như: phát hành cổ phần, cổ phiếu, trái phiếu, huy động vốn của cán bộ ngay trong công ty, mua chịu hàng hoá, đi thuê tài chính hay kinh doanh liên kết.

Đồng tình với quan điểm này, Tổng thư ký Hiệp hội thị trường trái phiếu Việt Nam - ông Đỗ Ngọc Quỳnh khẳng định: về mặt dài hạn, DN vẫn có nhiều thuận lợi để tiếp cận vốn trên thị trường trái phiếu. Bởi, hệ thống hành lang pháp lý đối với hoạt động này đã được ban hành và đang dần hoàn thiện, giúp DN có cơ sở pháp lý vững chắc để tiếp cận nguồn vốn trên thị trường chứng khoán. Các chính sách khuyến khích, hỗ trợ sự phát triển thị trường của Chính phủ, trong đó nổi bật là chính sách ổn định kinh tế vĩ mô hiện đang thực thi, được nhiều chuyên gia đánh giá cao và hy vọng đem lại hiệu quả tích cực trong thời gian tới. Quan trọng hơn, các NHTM và công ty chứng khoán đã triển khai cung cấp thêm nhiều dịch vụ trung gian tài chính

Xem tiếp trang 15

DN tìm vốn ở đâu...

▶▶ Tiếp theo trang 18

Ảnh: TTXVN

động bị mất hoặc thiếu việc làm tăng, sẽ là khó khăn kép đối với DN và đối với người lao động.

Đứng trước nghịch lý và tiếng kêu này, một số ngân hàng thương mại và một số chuyên gia cho rằng, lãi suất cho vay phải cao để hạn chế tiền từ ngân hàng ra lưu thông, giảm sức ép mất cân đối tiền- hàng, giảm áp lực lạm phát. Tuy nhiên, hiện có 2 loại quan điểm kiến đáng chú ý.

Một, về lãi suất, với mức trần lãi suất tiết kiệm 14%/năm, (hay 1,17%/tháng) chưa có sức hấp dẫn đối với người gửi tiền, do

chưa bảo đảm lãi suất thực dương cho họ. Lãi suất tiết kiệm bị thực âm và đã kéo dài từ tháng 9 năm ngoái đến nay, do tốc độ tăng giá tiêu dùng bình quân đã lên đến 1,94%/tháng. Những người “mặc cả” được lãi suất thỏa thuận với các ngân hàng phần lớn là những người có số tiền gửi phải rất lớn; còn những người có số tiền nhỏ (chủ yếu là những người về hưu, những người có thu nhập không cao), thì làm sao có vị thế để “mặc cả” được; những người này lại thường gửi kỳ hạn dài- trong khi lãi suất kỳ hạn ngắn trong nhiều thời gian lại có lãi suất cao hơn kỳ hạn dài. Như vậy, việc khống chế trần lãi suất huy động (một việc làm ngược và thiếu tính công bằng), lại một lần nữa khiến người gửi tiền bị thiệt thòi, người hưởng lợi là các ngân hàng thương mại.

Hai, chênh lệch giữa lãi suất cho vay và lãi suất huy động của các ngân hàng thương mại hiện ở mức khá cao, lên đến 5- 6%, vượt quá thông lệ trên thế giới cũng như ở Việt Nam trong những năm trước đây. Chênh lệch này là một trong những yếu tố dẫn đến tình trạng ngân hàng thương mại thì lãi lớn và tăng với tốc độ cao, còn các DN sản xuất, kinh doanh hàng hóa và dịch vụ thì lợi nhuận thấp, tăng chậm, thậm chí giảm hoặc bị lỗ ■

Ảnh minh họa

giúp phân phối trái phiếu của DN đến tay nhà đầu tư một cách hiệu quả. Ngoài ra, sự tham gia tích cực của Hiệp hội thị trường trái phiếu (VBMA), các công ty tư vấn luật và công ty định hạng tín nhiệm... đang góp phần vào sự phát triển đúng hướng của thị trường, tạo cơ hội cho các DN tiếp cận hiệu quả thị trường trái phiếu.

Một hình thức khác giúp các DN tìm được nguồn vốn trong bối cảnh còn nhiều khó khăn đó là đầu tư theo hình thức công - tư. Bà Thái Thanh Hải - Phó Tổng giám đốc Deloitte Việt Nam cho biết, các dự án đầu tư theo hình thức công - tư hiện nay đang hấp dẫn DN, bởi rủi ro thấp do Nhà nước cung cấp các cam kết về thể chế, bảo lãnh và xúc tiến, làm tăng tính khả thi cho dự án và thường mang lại khoản lợi nhuận ổn định trong dài hạn cho nhà đầu tư. Tuy nhiên, để thu hút đầu tư tư nhân thông qua hình thức hợp tác công - tư, Chính phủ cũng cần sử dụng các biện pháp ưu đãi và bảo đảm đầu tư thông qua ưu đãi thuế, quyền mua ngoại tệ hoặc bảo đảm cân đối ngoại tệ, quyền bảo đảm được cung cấp các dịch vụ công cộng.

TS Nguyễn Đại Lai cho rằng, để giải quyết bài toán vốn hiện nay, các DN có quan hệ ổn định, chung hiệp hội nghề nghiệp, có tín nhiệm cần liên kết, thông qua các nghiệp vụ mua bán chịu, phát hành cho nhau các giấy nhận nợ và quyền đòi nợ để hữu dụng hóa nguồn vốn tạm thời nhàn rỗi của mỗi bên. Về dài hạn, hội nghề nghiệp phải được pháp luật bổ sung chức năng làm đầu mối để tổ chức hình thành các định chế quỹ đầu tư, công ty tài chính có vốn góp của các công ty thành viên để tạo vốn kinh doanh và tiếp sức cho chính các thành viên trong hiệp hội ■